

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

«Затверджено»

В.о. декан факультету післядипломної
та заочної освіти Львівського
державного університету фізичної
культури імені Івана Боберського

_____ В.В. Худоба

«_____» 2024 р.

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ
З МЕНЕДЖМЕНТУ**

**для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 073 Менеджмент**

ЛЬВІВ – 2024 р.

Розглянуто і затверджено
на засіданні кафедри економіки та
менеджменту
протокол № 5 від 31.01.2024 р.
зав. кафедри, професор
_____ Павленчик Н.Ф.

Розглянуто і затверджено
на засіданні Вченої Ради
факультету післядипломної та
заочної освіти
протокол № 6
від "14" березня 2024 р.
Голова Вченої Ради
_____ В.В. Худоба

Програма атестаційного іспиту з менеджменту для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент». – Львів: ЛДУФК імені Івана Боберського, 2024. – 19 с.

Укладачі: проф. Павленчик Н.Ф., доц. Гуль І.Г., доц. Гуцуляк В.Р., доц. Павленчик А.О., доц. Холявка В.З.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Атестаційний іспит має на меті виявити рівень теоретичних знань і практичних навичок, набутих студентами під час навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. До змісту іспиту включені завдання з наступних дисциплін: Менеджмент, Економіка та фінанси підприємств, Курстренінг «Комунікативний менеджмент», Управління персоналом, Організація праці менеджера, Менеджмент організації, Менеджмент ЗЕД, Стратегічний менеджмент, Інноваційно-інвестиційний менеджмент, Креативний менеджмент.

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Рівні компетенції	Бали	Критерії
I. Початковий	0-34	У відповіді студент не продемонстрував знання основного програмного матеріалу; не орієнтується в питаннях програми; не знає основної літератури.
	35-60	У відповіді студент суттєві недоліки в знаннях основного програмного матеріалу; недостатньо орієнтується в питаннях програми; допустив принципові помилки; допустив помилки при формуванні основних положень відповіді; частково засвоїв програмний матеріал.
II. Середній	61-67	У відповіді студент продемонстрував знання основного програмного матеріалу, але допустив окремі помилки при формуванні основних положень відповіді; не повністю засвоїв програмний матеріал.
III. Достатній	68-74	Студент продемонстрував знання програмного матеріалу; засвоїв основну літературу; дещо неправильно побудував відповідь, допустив непослідовність у викладенні матеріалу, не підкреслив ключові моменти.
	75-81	Студент продемонстрував знання програмного матеріалу; засвоїв основну літературу; правильно побудував відповідь, але допустив логічну непослідовність у викладенні матеріалу, або не підкреслив ключові моменти.
IV. Високий	82-89	У відповіді студент продемонстрував знання програмного матеріалу; продемонстрував здатність до аналізу узагальнення ключових положень та знання основної літератури, поверхневі знання у додатковій літературі.
	90-100	У відповіді студент продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу; продемонстрував здатність до творчого аналізу узагальнення ключових положень та знання основної додаткової літератури.

ЗМІСТ ПРОГРАМНОГО МАТЕРІАЛУ

МЕНЕДЖМЕНТ

Програмний матеріал

Предмет, об'єкт та суб'єкт менеджменту. Сутність, значення «управління» і «менеджмент». Види менеджменту. Закони та закономірності менеджменту. Принципи менеджменту. Сутність та класифікація організації. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації. Життєвий цикл організації. Сутність технологій менеджменту. Процес управління як основа технології. Регламентація функцій менеджменту. Суть планування і його місце в менеджменті. Принципи планування. Класифікація методів планування. Види планування. Суть та принципи функції організації. Організаційні структури. Сутність та категорії мотивації. Основні теорії мотивації. Формування системи мотивації. Суть та основні завдання контролю. Види контролю. Процес контролю. Суть функції регулювання, її завдання, функції та види. Координація як функція менеджменту, суть та її механізм. Сутність, роль та класифікація методів менеджменту. Взаємозв'язок функцій та методів менеджменту. Основи теорії прийняття рішень. Процес прийняття рішень. Принципи прийняття управлінських рішень. Методи прийняття рішень. Авторитет керівника. Суть та якості керівника та його стилі. Форми влади й впливу. Організаційне лідерство чи лідер організації. Управлінський аспект лідерства. Типи і причини конфліктів та методи їх розв'язання. Суть та прийоми подолання і профілактика стресу та професійного «вигорання».

Рекомендована література

1. Страпчук С. І. Менеджмент: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти / Страпчук С. І., Миколенко О. П., Попова І. А., Пустова В. В. – Львів, Видавництво «Новий Світ – 2000», 2024. 356 с. ISBN 978-617-7519-47-7
2. Стамат В. М. Основи менеджменту : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» денної форми навчання / уклад. В. М. Стамат, А. С. Полторак. Миколаїв : МНАУ, 2022. 162 с.
3. Шкільняк М. М. Менеджмент: підручник / Шкільняк М. М., Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. – Тернопіль: ЗУНУ, 2022 р. 258 с.
4. Пічик К. В. Менеджмент : навч. посіб. / за заг. ред. Пічик К. В., Храпкіної В. В. Національний університет «Києво-Могилянська академія». – Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2021. – 460 с. – (Серія «Могилянський підручник»). ISBN 978-966-518-808-
5. Лазоренко Т.В. Основи менеджменту: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова.– Електронні текстові дані (1 файл: 560 КБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021.166 с.
6. Бірюченко С.Ю. Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». – Житомир: Вид-во «Рута», 2021. – 856 с. ISBN 978-617-581-510-6

ЕКОНОМІКА ТА ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

Програмний матеріал

Суть і тенденції економічних явищ на виробництві. Зовнішнє середовища та його вплив на діяльність підприємства. Оцінка конкурентоспроможності підприємства та його продукції. Правові основи функціонування підприємства. Економічні основи функціонування підприємства у системі ринкових відносин. Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства, механізм його трансформації в процесі розвитку. Економічне обґрунтування доцільності ведення виробництва. Структура матеріально-технічної бази та капіталу підприємства. Економічні основи МТБ формування та використання. Характеристика та класифікація основних фондів. Економічна оцінка основних фондів. Методика розрахунку амортизації основних фондів. Оцінка, склад і структура оборотних засобів. Розрахунок ефективності використання оборотних засобів. Ринок праці, зайнятість і безробіття. Показники та шляхи покращення використання трудових ресурсів. Поняття, суть і показники продуктивності праці. Система мотивації і оплати праці. Джерела, види інвестицій та їх класифікація. Лізинг, як особливу форму інвестицій. Ефективність інвестицій. Якість продукції. Методи оцінки та управління якістю. Система сертифікації та стандартизації. Економічна суть і функції ціни. Види і система цін. Принципи і методи ціноутворення. Суть і функції ринку. Інфраструктуру ринку. Поняття витрат виробництва і собівартість продукції. Класифікація витрат і управління ними. Оцінка фінансово-майнового стану підприємства. Функції фінансів підприємства. Система аналізу та планування обсягів, результатів діяльності ресурсного потенціалу підприємства. Основні результати показників діяльності підприємства, порядок їх формування та використання. Економічно обґрунтувати шляхи раціонального використання виробничих ресурсів підприємств. Економічний ріст і його типи, суть і поняття інтенсифікації. Науково-технічний прогрес, його ефективність. Поняття і суть розміщення виробництва. Спеціалізація та концентрація. Теоретичні засади та зміст кооперації.

Рекомендована література

1. Марусяк Н. Л. Фінанси підприємств : навч. посіб.: 2-ге вид., перероб. і доп. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с.
2. Соکуренко В. В. Фінанси підприємств : підручник / В. В. Соکуренко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко ; за заг. ред. В. В. Соокуренка. – 2-ге вид., допов. та перероб. – Харків : ХНУВС, 2022 – 292 с.
3. Кузенко Т.Б. Фінанси підприємств : мультимедійний навчальний посібник / Кузенко Т.Б., Саблін Н.В. – Харків: ХНЕУ імені Семена Кузнеця, 2022.
4. Ситник Н. С. Фінанси підприємств: навчальний посібник / Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 402 с. ISBN 978-617-62910-0613-3.
5. Любенко Н.М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. 2019. ISBN 978-966-364-923-8
6. Страпчук С. І. Менеджмент. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Страпчук С. І., Миколенко О. П, Попова І. А., Пустова В. В. Львів, Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. 356 с.

КУРС-ТРЕНІНГ «КОМУНІКАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Програмний матеріал

Комунікація як форма спілкування. Процес комунікації. Види, форми та структура комунікації. Комунікативні стратегії. Стратегічний сценарій. Шість принципів постановки цілей. Ділові стратегії управління спілкуванням. Невербальна комунікація. Експресія як внутрішній світ людини. Мова жестів у комунікації. Голос і міміка як інструменти комунікації. Вербальна комунікація. Мова, мовлення, свідомість. Роль мови в комунікації. Слова як цінність особистості. Мистецтво легкої розмови. Діловий стиль і манери спілкування. Принциповість у спілкуванні. Проблеми в комунікації. Фактори, які впливають на спілкування. Техніки привертання уваги. Комунікативна культура. Сприятливий психологічний клімат. Реакція на психологічне каміння. Реакція на запитання. Управління емоціями. Правила спарингу в комунікації. Службове спілкування. Етика ділового спілкування. Службовий етикет. Принципи оптимізації службових відносин. Комунікативні методи управлінського впливу. Конфлікт у комунікації. Сутність конфлікту. Види конфліктів. Стреси, неврози, кризи. Страх як причина конфлікту. Методи усунення напруги. Результативний конфлікт. Пастки конфлікту. Стратегії врегулювання конфлікту. Компетентна поведінка у конфлікті. Звички успішних організацій. Перетворення конфлікту на результат. Імідж ділової людини. Керівні принципи ділової зустрічі. Правила поведінки ділових зустрічей. Правила ділових прийомів. Види прийомів – міжнародна практика.

Рекомендована література

1. Гудзь О. Є. Комунікаційний менеджмент: посібник / О. Є. Гудзь, І. М. Маковецька – Львів: Галицька видавнича спілка, 2021. 224 с.
2. Гудзь О. Є. Управління комунікаціями в підприємствах / О. Є. Гудзь, І. М. Маковецька. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2021. 216 с.
3. Олександр Холод Комунікаційні технології: підручник. – Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 211 с.
4. Васильченко М.Ю. Комунікативний менеджмент: навчальний посібник / М.Ю. Васильченко, В.В. Гришко – Полтава: ПолтНТУ, 2018 – 228 с.
5. Сіренко Н.М. Соціальна відповідальність: навч. посіб. / Сіренко Н.М., Лункіна Т.І., Бурковська А.В. Миколаїв : МНАУ, 2021. 216 с.

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Програмний матеріал

Управління персоналом: суть, завдання, основні принципи. Склад та структура персоналу. Сучасні стилі управління персоналом: як стати ефективним керівником. Застосування основних методів управління персоналом. Нормативно-правова база управління персоналу та науково-методичне забезпечення управління персоналу. Інформаційна база управління персоналу та кадрове забезпечення управління персоналу. Технічне та фінансове забезпечення управління персоналу. Суть колективу, формальні та неформальні групи. Етапи формування і розвитку трудового колективу. Психологічні закони управління. Особистість працівника і керівника. Управління професійним розвитком персоналу. Форми професійного навчання персоналу. Відділ кадрів і його роль у менеджменті персоналу. Кадрове діловодство. Поняття, види, фактори та основні показники руху персоналу. Основні процеси руху персоналу. Завдання регулювання трудової діяльності працівників. Створення умов для ефективної діяльності персоналу. Дуальна освіта. Поняття робочий час працівника. Регулювання робочого часу та тривалості відпусток. Поняття, фактори і елементи умов праці. Засоби компенсації впливу на працівників несприятливих умов праці. Сутність, цілі, завдання, елементи процесу оцінювання персоналу. Методи оцінювання персоналу. Суть мотивації та стимулювання. Системний підхід до мотивації працівників: розробка та впровадження. Сутність і функції соціального партнерства. Колективний договір ю угода - основа соціального партнерства. Економічна, соціальна і організаційна ефективність управління персоналом. Оцінка комплексної ефективності управління персоналом підприємства.

Рекомендована література.

1. Лук'янихін В.О. Менеджмент персоналу: навч. посіб. / В .О. Лук'янихін. – Суми : Університетська книга, 2023. – 592.
2. Безпалько О.В. Менеджмент персоналу : навчальний посібник / Укл. О.В. Безпалько, А.Д. Бергер, Т.М. Березянко, Ю.М. Гринюк, Д.Г. Грищенко, О.І. Драган, А.С. Зеніна-Біліченко, Л.М. Мазник, Л.І. Тертична, О.М. Соломка, О.А. Чигринець [За. заг. ред. О.І. Драган]. Київ : МПП «ЛИНО», 2022. 612 с. ISBN_978-617-95078-5-4
3. Козирєва О. В. Управління персоналом. Навчальний посібник. Козирєва О. В., Ковальова В. І., Глєбова Н. В. – Х. : Видавництво Іванченка, 2021. – 126 с.
4. Балабанова Л. В. Управління персоналом: Підручник затверджений МОН України / Л. В. Балабанова, О. В. Сардак . – Київ : Центр учебової літератури, 2019 . – 468 с.
5. Загородня Н.П. Управління персоналом: теорія і практика: навчальний посібник / Н.П. Загородня, Д.Г. Кучеренко. – Київ: «Центр учебової літератури», 2021. – 272 с.
6. Зілецька Т. Закони ведення переговорів / Т. Зілецька, В. Максимчук. – KS Books. 2021. – 72 с. ISBN : 9786177976034
7. Гринчук Ю. С., Коваль Н. В., Вихор М. В. Менеджмент персоналу: практикум. Біла Церква: Білоцерківдрук, 2020. 171 с

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ МЕНЕДЖЕРА

Програмний матеріал

Сутність, зміст, предмет, об'єкт та особливості праці менеджера. Види та класифікація управлінської діяльності. Завдання менеджера в управлінні діяльністю підприємства. Суть ролей, яку виконує менеджер. Умови успішної реалізації ролей ефективного менеджменту. Вимоги до менеджера. Суть ефективних методів управління. Класифікація стилів управління та їхня характеристика. Постановка цілей та завдань менеджера. Принципи опрацювання управлінських рішень. Тайм-менеджмент. Планування часу. Види та методи нормування праці. Особливості часу як ресурса. Облік та аналіз робочого часу. Раціональне використання часу менеджера. Поняття робочого місця менеджера. Планування та оснащення робочих місць. Раціоналізація режиму праці. Сутність поняття, типи і фактори кар'єри. Кар'єрні періоди в житті людини. Вибір кар'єри та принципи управління і планування кар'єрної стратегії. Фактори успіху розвитку кар'єри. Конкурентоздатність професіоналізму менеджера. Визначення документа. Види документів та їх класифікація. Документування управлінської діяльності в організації. Поняття документообігу підприємства. Складання номенклатури та формування справ. Типові строки виконання документів. Класифікація інформації. Використання інформації в основних функціях менеджменту. Суть ділових нарад та їх класифікація. Технологія підготовки проведення ділової наради і зборів. Суть значення збори та технологія ефективного проведення. Підготовка і проведення ділових бесід та переговорів. Принципи проведення ділових бесід. Поняття культури управління. Роль культури менеджменту та її основні функції. Складові культури управління. Управлінська етика та її складові. Імідж підприємства, імідж менеджера. Основні поняття про етику у роботі менеджера.

Рекомендована література

1. Колпаков В.М. "Організація праці менеджера". МАУП м. Київ: ДП «Видавничий дім», 2024. 432 с.
2. Козирєва О. В. Організація праці менеджера: навч. посіб. 2. Козирєва О. В., Овсієнко О. В. – Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2019. 203 с.
3. Півень А. В. Організація праці менеджера : Словник основних термінів і понять для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навч. екон. спец. / авт.-уклад.: А. В. Півень, Г. Є. Голованова, М. В. Півень ; Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім.П. Василенка. – Харків : [б. в.], 2021. – 64с.
4. Скібіцька Л.І. Організація праці менеджера. Навч. посібник. – К.: Центр учебової літератури, 2019. – 360 с.

МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ

Програмний матеріал

Сутність організацій. Формальні і неформальні організації. Види організацій та їх основні характеристики. Внутрішнє середовище організації та взаємозв'язок його елементів. Зовнішнє середовище організації. Розподіл праці та спеціалізація. Департаменталізація та її види в організації. Делегування повноважень. Централізація і децентралізація. Координація. Проектування організації. Принципи побудови організаційної структури. Формування підрозділів організаційної структури. Типи організаційних структур та їх аналіз. Суть та необхідність стратегічного управління організацією. Формування місії та цілей організації (реалізація стратегії). Особливості стратегічного планування. Класифікація стратегій організації. Стратегії розвитку організації. Модель організаційного розвитку за Л. Грейнером. Життєвий цикл організації: поняття та стадії розвитку. Особливості системи менеджменту на різних стадіях життєвого циклу. Передумови і суть змін. Можливі концепції змін на підприємстві. Етапи проведення змін та їх основні принципи. Проблема протидії запланованим змінам. Поняття ефекту і ефективності підприємства. Класифікація ефективності та її види. Оцінка ефективності управління. Фактори підвищення ефективності діяльності підприємства. Суть та поняття організаційної культури. Формування організаційної культури. Типи організаційної культури. Поняття та процес контролю. Інструменти управлінського контролю. Контроль поведінки працівників в організації. Основи теорії прийняття рішень. Процес прийняття рішень. Методи творчого пошуку альтернатив. Економічні передумови ситуаційного управління. Стратегія і тактика антикризового управління. Сукупність заходів для підвищення стійкості роботи організації. Природа і види робіт, виконуваних в організації. Суть і поняття команди та умови її формування. Переваги і обмеження командної діяльності. Етапи побудови команди в організації

Рекомендована література

1. Алькема В. Г. Менеджмент організацій: навчальний посібник Кн.1. / Алькема В. Г., Кириченко О. С. – Київ: Університет «КРОК», 2023. 276 с.
2. Мошек, В.Л. Менеджмент організації. Теорія та практика : Навч. посіб. / Г.Є. Мошек, В.Л. Федоренко, А.С. Соломко; за заг. редакцією Мошека Г.Є. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 420 с. ISBN 978-617-7910-34-2
3. Мальська М.П. Менеджмент організацій: теорія та практика: навч. посіб./ М.П. Мальська. С.В. Білоус. – Київ : SBA-Print,2019 – 190 с.
4. Свидрук І.І. Теорія організацій: навчальний посібник / Свидрук І.І., Миронов Ю.Б., Кундицький О.О. – Львів: Новий світ-2000, 2021. 176 с.
5. Балановська Т.І. Управління організацією: навчальний посібник / Балановська Т.І., Гогуля О.П., Кубіцький С.О., Михайліченко М.В., Троян А. В. Київ: ФОП ЯмчинськийО.В., 2021. 464 с

МЕНЕДЖМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Програмний матеріал

Система управління зовнішньоекономічною діяльністю та її визначальні принципи. Види і методи управління ЗЕД. Органи державного регулювання ЗЕД в Україні. Міжнародні угоди регулювання торгових відносин. Міжнародні інститути регулювання зовнішньоекономічних зв'язків. Митно-тарифне регулювання зовнішньої торгівлі. Характеристика нетарифних заходів регулювання експортно-імпортних операцій. Організація діяльності міжнародних товарних бірж. Міжнародні товарні аукціони, ярмарки та виставки. Механізми залучення кредитних ресурсів для реалізації міжнародних бізнес-проектів. Структурне забезпечення менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Маркетинг в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Методика визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Методи та принципи організації експортно-імпортних операцій підприємств. Види та характеристика торгово-посередницьких операцій у міжнародній торгівлі. Структурно-організаційні форми торгово-посередницьких операцій. Характеристика і структура зовнішньоторгівельного контракту. Вивчення умов та підготовка до укладення контракту. Базисні умови зовнішньоторгівельного контракту. Суть та мета цінової політики у сфері ЗЕД. Цінова стратегія підприємства на зовнішньому ринку. Методика розрахунку цін зовнішньоторговельних контрактів. Сутність і класифікація вільних економічних зон. Проблеми та перспективи розвитку вільних економічних зон в Україні. Сучасний валютний ринок. Суб'єкти валутного ринку. Світові валютні центри. Види валюти і валютних операцій. Стратегія фірми. Етапи ринкової стратегії фірми. Необхідність планування ринкової стратегії фірми. Зміст транспортного забезпечення. Особливості транспортних послуг. Вартість перевезень. Безпека перевезення. Суть зовнішньоекономічних операцій. Етапи організації міжнародних товарообмінних операцій. Суб'єкти зовнішньоторгових операцій. Об'єкти зовнішньоторгових операцій. Основні види зовнішньоторгових операцій.

Рекомендована література

1. Ковтуненко К.В. Менеджмент зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності : Навчальний посібник за ред. К.В. Ковтуненко. – Київ: «Центр учебової літератури», 2022. – 496 с. ISBN : 9786176737315
2. Дахно І.І., Бабіч Г.В. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. / за ред. І.І. Дахна. Т. 1. Київ: Центр учебової літератури, 2019. – 275 с.
3. Зінчук Т.О. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навчальний посібник. – К: ЦУЛ, 2019. – 512 с.
4. Рум'янцев А.П. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. 292 с.
5. . Бутко І.М., Бутко М.П. Міжнародний менеджмент : підруч. К. : ЦНЛ, 2019. 412 с.

СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Програмний матеріал

Розуміння зовнішнього середовища організації. Аналіз факторів зовнішнього середовища (політичні і правові, соціальні і культурні, економічні, технологічні). Аналіз організаційної невизначеності середовища. Менеджмент в умовах невизначеності зовнішнього середовища (внутрішні і зовнішні стратегії). Стратегічна установка - місія організації. Ключові цілі і задачі організації. Природа стратегічних рішень. Прийняття стратегічних рішень. Складові стратегічного управління. Структурний аналіз конкурентного оточення організації. Влада покупців і постачальників. Аналіз витрат конкурентів. Стратегічний груповий аналіз. Загальні конкурентні стратегії. Компоненти внутрішнього аналізу. Стратегічна значущість ключових елементів організації. Етапи процесу оцінки переваг і недоліків. Використання ресурсів. Стейкхолдери або групи впливу. Управління стейкхолдерами та співпраця з ними. Стратегічне партнерство. Вплив стейкхолдерів на стратегічний процес. Сутність і джерела влади в стратегічному процесі. Використання влади при прийнятті стратегічних рішень. Можливі напрямки зростання. Вибір стратегічних альтернатив. Зростання за рахунок внутрішніх коштів. Типи стратегій внутрішнього зростання. Зростання за рахунок внутрішніх коштів. Проблеми при диверсифікації та придбання. Причини вибору міжнародних стратегій. Напрями міжнародного стратегічного розвитку. Міжнародні стратегії і фінансове планування. Сутність оцінки стратегії. Критерії оцінки. Оцінка стратегічної логіки варіантів. Аналіз віддачі від стратегії. Методи вибору відповідної стратегії. Подолання опору змінам. Стратегії здійснення змін. Стратегічний континуум. Вибір стратегії. Ситуаційні фактори. Вигоди для менеджерів. Некомерційні організації. Фінансування некомерційних організацій та проблеми розробки стратегій. Структура влади в некомерційних організаціях. Особливості стратегічного менеджменту в некомерційних організаціях. Стратегії здійснення муніципальних реформ.

Рекомендована література

1. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник / О. М. Сумець ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. – Харків : ХНУВС, 2021. – 208 с. ISBN 978-966-610-241-9
2. Людмила Балабанова Стратегічний маркетинг: підручник / за ред. Людмила Балабанова, Вікторія Холод, Ірина Балабанова. Київ : Центр учебової літератури, 2019. 631 с. ISBN 978-611-01-0387-9
3. Бутко М. П. Стратегічний менеджмент [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / М. П. Бутко, М. Ю. Дітковська, С. М. Задорожная [та ін.] ; за заг. ред. М. П. Бутка . – Київ : Центр учебової літератури, 2019 . – 376 с. ISBN 978-617-673-473-4

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Програмний матеріал

Сутність поняття «інновація». Класифікація новацій, інноваційних процесів, нововведень. Сутність та зміст інноваційного менеджменту. Функції інноваційного менеджменту. Сутність понять «інноваційний процес» і «інноваційна діяльність». Етапи інноваційного процесу на макро- та мікрорівні. Учасники інноваційної діяльності. Ринковий механізм (ринок новацій, ринок інвестицій, ринок чистої конкуренції нововведень) та інфраструктура інноваційної діяльності. Роль держави в здійсненні інноваційної діяльності. Інновації як фактор економічного зростання. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності. Венчурний бізнес. Інноваційні венчурні фонди. Бізнес-інкубатори. Інноваційні процеси на малих підприємствах. Організаційні форми інтеграції науки і виробництва. Регіональні науково-технологічні центри, технопарки, технополіси. Стратегічне управління – раціоналістський та інкременталістський підходи до управління інноваційним розвитком. Види інноваційних стратегій. Інноваційна політика компанії. Планування інноваційної діяльності. Продуктово-тематичне, техніко-економічне, оперативно-календарне планування інновацій. Алгоритм управління інноваційним розвитком на прикладі компанії Microsoft. Організаційна структура управління. Механістичні та органічні організаційні структури. Інновації та маркетинг. Джерела інноваційних «стрибків». Життєвий цикл інноваційного проекту. Розробка та реалізація інноваційного проекту. Управління проектними ризиками. Класифікація ризиків. Методи оцінки і управління ризиками. Ефективність інноваційної діяльності. Показники економічної ефективності інноваційного проекту. Сутність та види інвестицій. Інвестиційний капітал та його оборот. Сутність та зміст інвестиційного менеджменту. Розроблення стратегічних напрямів інвестиційної діяльності організацій. Особливості та форми здійснення реальних інвестицій. Політика управління реальними інвестиціями. Сутність та особливості фінансових інвестицій. Ринок цінних паперів в системі управління фінансовими інвестиціями. Комплексна оцінка інвестиційних властивостей акцій. Фінансові ресурси підприємства як визначальний фактор інвестиційної діяльності. Концепція інвестиційного проєктування та управління інвестиційними проєктами.

Рекомендована література

1. Копитко М. І. Управління інноваціями: навч.посіб. для самостійного вивчення дисципліни у схемах і таблицях. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 292 с
2. Дудар Т.Г. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. / Дудар Т.Г., Мельниченко В.В. – Київ: Центр навчальної літератури, 2019. – 256с.
3. Копитко М. І. Управління інноваціями: навч.посіб. для самостійного вивчення дисципліни у схемах і таблицях. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 292 с
4. Сазонець І. Л., Ковшун Н. Е. Управління науковими проектами: навчальний посібник. Київ: Центр учебової літератури, 2021. 208 с

КРЕАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Програмний матеріал

Значення та зміст креативного менеджменту. Актуальність запровадження креативного менеджменту. Завдання креативного менеджменту. Чинники, які формують креативність менеджера. Творчий потенціал особистості. Риси креативної особистості. Методи пошуку ідей. Мислення в креативному менеджменті. Види творчого мислення. Стилі креативного мислення. Зв'язок креативності з інтелектом. Методи активізації творчого мислення. Формування креативного середовища. Основні завдання формування креативного середовища. Корпоративна культура компанії. Етапи побудови корпоративної культури. Типи корпоративної культури. Функції корпоративної культури. Креативне вирішення проблем. Управлінські рішення на підприємстві. Вимоги до управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень. Етапи підготовки креативних управлінських рішень. Професійні якості ефективного керівника. Ділові якості ефективного керівника. Особистісні якості ефективного керівника. Ознаки хорошого керівника. Лідер в колективі. Типи керівників. Стилі керівництва. Правила хорошого керівника. Рівні лідерства. Функції лідера. Лідерство, влада, вплив, партнерство. Етапи розробка і впровадження мотиваційної системи. Асертивна комунікація. Стратегії асертивності. Принципи асертивної особистості. Особливості роботи івент-менеджера. Напрямки івент-менеджменту. Основні принципи івент-менеджменту. Самопрезентація – її зміст та мета. Основні правила самопрезентації. Способи невербальної ефективної самопрезентації. Що таке тайм-менеджмент. Методи тайм-менеджменту. Особиста енергія, її значення. Енергетичні джерела особистості. Управління життєвою енергією. Конфлікти та конфліктні ситуації на підприємстві. Самомотивація, її зміст. Етикет та його види. Особливості ділового етикету. Принципи ділового етикету. Правила ділового етикету. Стрес, його ознаки. Емоційне вигорання, його зміст. Симптоми емоційного вигорання. Ознаки емоційного вигорання.

Рекомендована література

1. Гринчук Ю. С. Креативний менеджмент: навчальний посібник (практикум) /Ю. С. Гринчук, Н. В. Коваль. Біла Церква: Білоцерківдрук, 2021. 150 с.
2. Гріффітс Кріс Посібник із креативного мислення: ваш покровитель помічник для вирішення проблем у бізнесі [Текст] / К. Гріффітс, М. Кості; пер. з англ. У. Курганова. – Харків: Фабула, 2020. – 286 с
3. Свидрук І.І. Креативний менеджмент: навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2019. – 240с.
4. Мірошніченко Д.А. Діловий етикет: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Уклад. Д.А. Мірошніченко, А.М. Зленко. Бориспіль: Ризографіка, 2019. 216 с.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ВИМОГИ

1. Сутність, теоретичних основи менеджменту
2. Закони та закономірності менеджменту
3. Принципи менеджменту
4. Поняття організація, як об'єкт управління та її класифікація
5. Життєвий цикл організації. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації
6. Технологія менеджменту
7. Суть планування і його місце в менеджменті
8. Характеристика класифікацій методів планування
9. Суть організаційної діяльності, як загальна функція менеджменту
10. Основні теорії мотивації. Сутність та категорії мотивації
11. Основні завдання контролю, як загальної функції менеджменту
12. Суть функції регулювання, її завдання, функції та види
13. Координація як функція менеджменту, суть та її механізм
14. Сутність, роль та класифікація методів менеджменту
15. Основи теорії прийняття управлінських рішень
16. Методи та принципи прийняття рішень
17. Керівництво: влада та особливий вплив
18. Лідерство: поведінкові та ситуаційні підходи
19. Типи і причини конфліктів та методи їх розв'язання
20. Суть та прийоми подолання і профілактика стресу та професійного «вигорання»
21. Ресурси і проблеми вибору в економіці
22. Поняття виробництва і підприємництва
23. Класифікація та види підприємств. Склад і структура підприємства
24. Оборотні фонди, їх структура і джерела формування
25. Економічна оцінка і забезпеченість основними фондами. Амортизація
26. Ринок праці і його типи та сегменти. Безробіття і його види
27. Трудові ресурси і показники їх використання. Поняття і показники продуктивності праці
28. Економічна суть і функції ціни. Система цін. Принципи і методи ціноутворення
29. Суспільно-необхідні затрати і собівартість продукції. Види собівартості
30. Рентабельність виробництва. Показники рентабельності
31. Склад витрат виробництва за елементами. Постійні і змінні витрати
32. Умови і шляхи зниження собівартості продукції
33. Сутність поняття “фінанси підприємства”. Функції фінансів
34. Фінансова діяльність підприємства. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства
35. Ефективність виробництва. Види, критерії і показники ефективності
36. Класифікація витрат і граничні витрати. Управління витратами
37. Товарно-грошові відносини і дія закону вартості
38. Валова продукція підприємств, її оцінка. Товарна продукція і канали реалізації
39. Спеціалізація виробництва. Методика визначення рівня спеціалізації
40. Методи оцінки і управління якістю продукції
41. Комуникативний менеджмент як теорія і практика управління соціальними комунікаціями організації
42. Завдання комунікативного менеджменту

- 43.Зміст і напрями комунікативного менеджменту
- 44.Сутність комунікативного процесу. Які основні елементи представлені у цьому процесі
- 45.Розкрийте сутність понять «кодування» і «декодування» інформації. Яким чином відбуваються кодування і декодування інформації у процесі комунікації?
- 46.Поясніть, яку роль відіграє зворотний зв'язок у процесі комунікації
- 47.Поняття організаційних комунікацій. Види комунікацій в організації
- 48.Внутрішньо організаційні комунікації: зміст поняття, цілі, завдання, класифікація. Формування внутрішніх комунікативних систем в організації
- 49.Зовнішньо організаційні комунікації: зміст поняття, цілі і завдання. Суб'єкти і об'єкти зовнішньо організаційних комунікацій організації, їхня структура і особливості взаємодії
- 50.Види комунікативних стратегій
- 51.Цільова аудиторія: сутність поняття та типологія
- 52.Методи розвитку комунікативних систем організації
- 53.Сутність стратегічного управління комунікаціями
- 54.Відмінність між комунікаціями, які спрямовані «знизу вгору» і «зверху вниз»
- 55.Сутності поняття «інформація», які існують підходи до його визначення. Відмінність між первинною і вторинною інформацією
- 56.Критерії відбору інформації для прийняття обґрутованих управлінських рішень
- 57.Шуми і перешкоди, які зустрічаються при передаванні інформації у рамках відповідних комунікативних технологій. Як їх можна уникнути
- 58.Взаємодія між собою вербальних і невербальних засобів в процесі комунікації
- 59.Відмінність формального спілкування і неформального
- 60.Структура ділового спілкування
- 61.Управління персоналом: суть, завдання, основні принципи. Склад та структура персоналу
- 62.Сучасні стилі та методи управління персоналом: як стати ефективним керівником
- 63.Нормативно-правова база управління персоналу та науково-методичне забезпечення управління персоналу
- 64.Інформаційна база управління персоналу та кадрове забезпечення управління персоналу
- 65.Технічне та фінансове забезпечення управління персоналу
- 66.Суть колективу, формальні та неформальні групи. Етапи формування і розвитку трудового колективу
- 67.Психологія управління персоналом. Особистість працівника і керівника
- 68.Управління професійним розвитком персоналу
- 69.Відділ кадрів і його роль у менеджменті персоналу
- 70.Поняття, види, фактори та основні показники руху персоналу
- 71.Завдання регулювання трудової діяльності працівників
- 72.Розкриття суті дуальної освіта
- 73.Управління робочим часом працівників
- 74.Засоби компенсації впливу на працівників несприятливих умов праці
- 75.Сутність, цілі, завдання, елементи процесу оцінювання персоналу
- 76.Методи оцінювання персоналу

77. Системний підхід до мотивації працівників: розробка та впровадження
78. Сутність і функції соціального партнерства
79. Колективний договір й угоди - основа соціального партнерства
80. Економічна, соціальна і організаційна ефективність управління персоналом
81. Сутність, зміст та особливості праці менеджера
82. Види та класифікація управлінської діяльності
83. Завдання менеджера в управлінні діяльністю підприємства
84. Умови успішної реалізації ролей ефективного менеджменту
- 85.. Менеджер, його стиль та методи управління
86. Планування особистої роботи менеджера
87. Тайм-менеджмент. Планування часу
88. Нормування управлінської праці. Облік та аналіз робочого часу менеджера
89. Організація робочих місць. Умови праці менеджера
90. Вибір кар'єри та принципи управління і планування кар'єрної стратегії
91. Технологія управління кар'єрою
92. Документальне забезпечення праці менеджера
93. Організація документообігу
94. Використання інформації в основних функціях менеджменту
95. Технологія підготовки проведення ділової наради і зборів
96. Суть значення збори та технологія ефективного проведення
97. Роль культури менеджменту та її основні функції
98. Загальні положення та основні поняття корпоративної культури
99. Імідж підприємства, імідж менеджера
100. Основні поняття про етику у роботі менеджера
101. Формування організаційної культури
102. Життєвий цикл організації: поняття та стадії розвитку
103. Департаменталізація та її види в організації
104. Можливі концепції змін в організації
105. Оцінення ефективності управління в організації
106. Контроль поведінки працівників в організації
107. Поняття та процес контролю в організаціях
108. Стратегії розвитку організації
109. Проблема протидії запланованим змінам в організації
110. Особливості системи менеджменту на різних стадіях життєвого циклу
111. Формування місії та цілей організації й реалізація стратегії
112. Життєвий цикл організації: поняття та стадії розвитку
113. Координація, як одна зі складових методології менеджменту організацій
114. Зовнішнє середовище організації
115. Централізація і децентралізація управління в організаціях
116. Типи організаційних структур та їх аналіз
117. Внутрішнє середовище організації та взаємозв'язок його елементів
118. Делегування повноважень
119. Види організацій та їх основні характеристики
120. Проектування організації. Принципи побудови організаційної структури
121. Охарактеризуйте систему управління зовнішньоекономічною діяльністю та її визначальні принципи
122. Подайте характеристику та функції органів державного регулювання ЗЕД в

Україні

123. Розкрийте зміст міжнародного кредиту, його принципів та функцій
124. Охарактеризуйте нетарифні заходи регулювання експортно-імпортних операцій
125. Охарактеризуйте організації, що регулюють ЗЕД під егідою ООН.
126. Опишіть види і методи управління ЗЕД
127. Розкрийте зміст міжнародних угод регулювання торгових відносин?
128. Охарактеризуйте керуючу та керовану системи управління ЗЕД в Україні
129. Опишіть митно-тарифне регулювання зовнішньої торгівлі
130. Якими принципами керуються суб'єкти і об'єкти здійснюючи управління ЗЕД в Україні?
131. Міжнародні інститути регулювання зовнішньоекономічних зв'язків
132. Механізм державного регулювання фінансових потоків та зовнішньоекономічних операцій
133. Охарактеризуйте особливості міжнародної аукціонної торгівлі та її організаційні форми
134. Охарактеризувати структурне забезпечення менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємства
135. Розкрийте місце маркетингу в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємства
136. Опишіть методику визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства
137. Опишіть методи та принципи організації експортно-імпортних операцій підприємств
138. Охарактеризуйте зовнішньо торгівельний контракт і його структуру
139. Опишіть суть та мету цінової політики у сфері ЗЕД
140. Опишіть причини необхідності, мету та етапи маркетингового дослідження підприємством зовнішнього ринку
141. Розуміння зовнішнього середовища організації
142. Аналіз факторів зовнішнього середовища (політичні і правові, соціальні і культурні, економічні, технологічні)
143. Менеджмент в умовах невизначеності зовнішнього середовища (внутрішні і зовнішні стратегії)
144. Прийняття стратегічних рішень
145. Складові стратегічного управління
146. Структурний аналіз конкурентного оточення організації
147. Стратегічний груповий аналіз
148. Загальні конкурентні стратегії
149. Компоненти внутрішнього аналізу
150. Стратегічна значущість ключових елементів організації
151. Етапи процесу оцінки переваг і недоліків
152. Сутність і джерела влади в стратегічному процесі
153. Використання влади при прийнятті стратегічних рішень
154. Типи стратегій внутрішнього зростання
155. Зростання за рахунок внутрішніх коштів
156. Напрями міжнародного стратегічного розвитку
157. Міжнародні стратегії і фінансове планування

158. Сутність оцінки стратегії. Критерії оцінки. Оцінка стратегічної логіки варіантів
159. Аналіз віддачі від стратегії
160. Методи вибору відповідної стратегії
161. Сутність поняття «інновація». Класифікація новацій, інноваційних процесів, нововведень
162. Інновації в теоріях економічного розвитку. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції
163. Сутність понять «інноваційний процес» і «інноваційна діяльність»
164. Фактори впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на інноваційну діяльність організації
165. Ринковий механізм (ринок новацій, ринок інвестицій, ринок чистої конкуренції нововведень) та інфраструктура інноваційної діяльності
166. Роль держави в здійсненні інноваційної діяльності
167. Держава як суб'єкт інноваційної діяльності
168. Методи державної підтримки інноваційної діяльності
169. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності
170. Венчурний бізнес. Інноваційні венчурні фонди
171. Бізнес-інкубатори. Інноваційні процеси на малих підприємствах
172. Види інноваційних стратегій. Інноваційна політика компанії
173. Інноваційний проект: поняття та основні види. Життєвий цикл інноваційного проекту
174. Інвестиційний капітал та його оборот
175. Політика управління реальними інвестиціями
176. Сутність та особливості фінансових інвестицій
177. Ринок цінних паперів в системі управління фінансовими інвестиціями
178. Сутність та види інвестиційних ресурсів підприємства
179. Фінансові ресурси підприємства як визначальний фактор інвестиційної діяльності
180. Концепція інвестиційного проєктування та управління інвестиційними проєктами
181. Значення, зміст та актуальність запровадження креативного менеджменту
182. Творчий потенціал особистості. Риси креативної особистості
183. Що таке генерація ідей? Методи пошуку ідей
184. Мислення в креативному менеджменті. Види творчого мислення
185. Стилі креативного мислення. Зв'язок креативності з інтелектом
186. Формування креативного середовища. Основні завдання його формування
187. Корпоративна культура компанії. Типи та етапи побудови корпоративної культури
188. Проблеми, їх виникнення. Креативне вирішення проблем
189. Управлінські рішення на підприємстві, їх класифікація. Вимоги до управлінських рішень
190. Керівник на підприємстві. Обов'язки, професійні, ділові та особистісні якості ефективного керівника
191. Лідер в колективі. Рівні та функції лідерства
192. Асертивна комунікація. Стратегії та принципи асертивності
193. Напрямки та принципи івент-менеджменту. Особливості роботи івент-

менеджера

- 194. Самопрезентація – її зміст та мета. Основні правила само презентації
- 195. Що таке тайм-менеджмент. Методи тайм-менеджменту
- 196. Особиста енергія, її значення. Управління життєвою енергією
- 197. Самомотивація, її зміст
- 198. Етикет та його види. Особливості, принципи та правила ділового етикету
- 199. Стрес, його ознаки. Як боротися із особистим стресом?
- 200. Емоційне вигорання, його зміст. Симптоми емоційного вигорання